

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Törvényjavaslat a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről. Egy pár szó az okszerű takarmányozásról. Nagy Kálmán. A baromfiak vedléséről.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

A vetések állása a külföldön.

Kormányintézkedések.

Statiztika a gabonatermésről. — Erdei vetőmagvak szállítása.

Rövid szakközlemények.

A préselt takarmány tápértéke. — Tapasztalat a peronoszpóra viticola permetezése terén.

Vegyesek.

Mintagazdaság a milleniumon. — Amerikai széna. — Az amerikai gabna-export szünőféiben. — Lóárverés a Tattersallban. — A kopár területek beerdősítése. — A külföldi komlótermése. — Az állami állatbiztosítás. — Oroszország gabonavásárlásai. — Szerb mezőgazdasági reformok. — A gabonaárak kérdéséhez. — Tanácsos-e a répalevel szedése.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Törvényjavaslat

a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről.

A benyújtott törvényjavaslat felőleli és intézkedik mindazon égető kérdések felől, melyet gazdáink oly nagyon óhajtanak már régen.

Szól: I. A földbirtok gazdasági használatáról.

II. A legeltetésről.

III. Az állattenyésztésről.

IV. A birtok-határ megjelöléséről.

V. A mezei dülő-utakról.

VI. A faiskolákról és fásításokról,

VII. A kártékony állatok és növények irtásáról s a hasznos állatok alkalmazásáról.

VIII. A hegyközségekről.

IX. A mezei rendőrségről.

X. Kihágások és büntetésekről.

XI. A hatóságok és eljárásról.

A nyomásos gazdálkodás és közös legeltetésre vonatkozó intézkedések foglalják el az első fejezetet. A 2. §. szerint:

Ott, hol a nyomásos gazdaság a jelen törvény életbelépésének idejében is gyakorlatban volt, az érdekelt birtokosok birtokarány szerinti többsége, az egész érdekelt birtokosságra kötelezőleg a nyo-

másos gazdálkodást jövőre is fenntarthatja, ha a külső birtok:

a) tagosítatlan határokon vagy határrészekben fekszik,

b) tagosított határokon fekszik, de több dülőben van kiosztva,

c) réteknél, oly kis parcellákból áll, hogy azok egyenkint alig alkalmasak a legeltetésre.

Ezeknél a birtokoknál, gazdasági rendtartás által határozandók meg a vetésforgók, továbbá azon módzatok, a melyek szerint a rétek használandók és a tarló, ugar és rét legeltethetők.

A gazdasági rendtartás, a jelen törvény életbe lépte után egy év alatt megállapítandó és hatóságilag jóváhagyás alá terjesztendő.

A továbbiakban intézkedik az addigi rendszer megváltoztathatásáról nyomásos gazdálkodásra vagy fordítva, a községben tartandó gyűlésről. A közös legeltetésre vonatkozó részből kiemeljük a 7. §. első bekezdését és a 9. §-t:

7. §. A nyomásos gazdálkodás, a közös legeltetés és a közös apaállattartás ügyeit a községi elöljáróság intézi; az állapítja meg a legeltetés módzatait és az időt, mikor a tarlóra, ugarra, rétre vagy legelőre az állatok kihajthatók (2. és 16. §.), gondoskodik az apaállatok megszerzéséről és elhelyezéséről (39. §) és intézkedik a költségek fedezésére iránt.

9. §. A közös legelőt képező területre nézve, a mennyiben még szabályozva nem volna, a jelen törvény életbelépte után egy év alatt megállapítandó, hogy:

a) mennyi és minő állatot van jogosítva minden egyes birtokos vagy községbeli lakos a legelőre bocsátani,

b) átruházható-e a legeltetéshez való jog másra vagy a jognak nem gyakorlása esetén az illetőt kárpótlás megilleti-e és

c) mily kötelezettség terheli azt, ki nem saját állatait bocsátja a közös legelőre, hanem jogának gyakorlását másnak engedi át.

Ugyancsak a legeltetésről szóló II-ik fejezetben intézkedik, hogy mily feltételek mellett, kiknek és hol szabad legeltetni, igyekezve, hogy senkit tulajdoni jogában ne korlátozzon, de a közérdek se szenvedjen sem kárt, sem veszélyt.

Térszúke miatt csak töredékekben közöljük és így az olvasó megelégszik, ha a következő fejezetből, mely a tenyészközületek és apaállatok beszerzéséről szól, csak a legfontosabb részét közöljük.

23 §. A községi elöljáróság, illetve a birtokossági külön tanács (7. és 8. §.) meghatározza:

a) az apaállatok szerzési költségeihez a hozzájárulási arányt s annak törlesztési módzatait;

b) a tenyészés módját az apaállatoknak a közlegelőre való kihajtása vagy kézről való hágtás által — és

c) a pázsi díjakat.

A hozott határozat az első fokú hatósághoz felterjesztendő, mely, ha az által az állattenyésztés érdekei nincsenek sértve vagy ha fellebbezés nem adatott be, azt jóváhagyja.

A másodfokú hatóság határozata ellen további fellebbezésnek nincs helye.

24. §. A pázsi díjakból begyűlt összeg első sorban az apaállatok tartási költségeire, másodsorban a beszerzési költségek törlesztésére, ezeknek törlesztése után pedig állattenyésztési célokra fordítandó.

A következő két fejezetről csak megemlítjük, hogy szól a birtok-határ megjelöléséről és röviden intézkedik a dülő utakról, azok rendeltetéséről, létesítéséről, felügyeletéről.

A következő fejezetet, mely nagyfontossággal bír, egész terjedelmében közöljük.

VI. FEJEZET.

A faiskolákról és fásításokról.

41. §. Minden község köteles, a határ kiterjedéséhez és a befásítandó utak és területekhez mért, de legalább egy negyed kataszteri hold nagyságu, kellően berendezett faiskolát fentartani.

A mely községben faiskola még nem volna, köteles a község a faiskolát a jelen törvény életbeléptetése után egy év alatt, alkalmas helyen kijelölni és annak a szükséges kellékekkel leendő ellátása iránt intézkedni.

Mennyiben menthetők fel egyes községek a faiskola területének kijelölése és a faiskola berendezése alól vagy, mely esetekben szövetkezhet több szomszédos község, egy faiskola létesítésére és

Elsőrendű
műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (KRAMER J.)

ajánlja: párolt csontliszt szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalótrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajjellemzések díjmentesen eszközölkötenek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. alatt, a hová a levelek és rendelések intézendők.

SUPERFOSPHÁT.
Párolt
csontliszt.

fentartására, azt a hatóság előterjesztésére, a földmivelésügyi miniszter határozza meg.

42. §. A községi faiskola létesítéséről és kezeléséről, valamint az utakra és közhelyekre kiültetett fák gondozásáról, a községi előljáróság gondoskodik.

A faiskolákban végrehajtandó munkálatok szakszerű ellenőrzésével, ha arra külön közeg nem alkalmaztatik, méltányos díjazás mellett a néptanító kötelezhető.

A hol több néptanító van, első sorban a községi vagy állami népiskola tanítója, ilyenek hiányában azon felekezeti iskola tanítója bizandó meg, kit a községi képviselőtestület választ.

43. §. A községi faiskola, első sorban a községi tanköteles gyermekeknek a fatenyésztésben való oktatására szolgál. A faiskola kezelője köteles a községi tanköteles gyermekeket, a vallás- és közoktatásügyi miniszter által, a földmivelésügyi miniszterrel egyetértőleg kiadandó utasítás és tanterv szerint, a fatenyésztésben gyakorlatilag oktatni.

44. §. A községi faiskolákban tenyésztendő facsemeték minőségét a törvényhatóság szabályrendelettel állapítja meg, úgy azonban, hogy minden faiskolában a vidék befásítására alkalmas több fanem s néhány kiválóan alkalmas gyümölcsfaj is tenyésztessék, oly vidékeken pedig, hol a selyemtenyésztés üzetik vagy sikeresen volna üzhető, a szederfatenyésztésre különös gond fordíttassék.

Hol a kosárfonás bázi-iparilag meghonosítható, a kosárfűzvesző tenyésztésére is gond fordítandó.

45. §. A faiskolákból nyert csemeték, a közutak, utcák, terek és más növények termelésére alkalmatlan területek, valamint a község tulajdonát képező legelők befásítására a futóhomok megkötésére, továbbá meredekebb partok, szakadások biztosítására és megvédésére szolgálnak.

A község által nem igényelt csemetéket az előljáróság a községi lakosoknak mérsékelt áron eladhatja és pedig első sorban azoknak, kik a csemetéket a birtokuk mellett elhaladó utak mellékének vagy befásítandó futóhomok és más növények termelésére alkalmatlan területeik, továbbá meredekebb partok és szakadások beültetésére használják.

A csemeték eladásából befolyó összeg csak a faiskola céljaira fordítható.

46. §. Ha valamely községben a faiskolának kijelölt terület a 41. szakaszban megállapított határidő alatt megfelelően be nem rendeztetik vagy, ha a faiskola elhanyagoltatott és a község azt a megintéstől számított egy év alatt a hatóságilag kimondott bírság alkalmazásának dacára sem hozza rendbe, a faiskola a község költségére a hatóság által rendeztetik be és tartatik fenn mindaddig, míg a község annak megfelelő fentartására kellő biztosítékot nem nyújt.

47. §. Az 1890. I. t.-cz. 134 §-a, mely szerint a fák az ut árok külső szélétől számítva, félméter s egymástól legalább 15 méter távolságra ültetendők akként, hogy egyik fa ne a másik oldalán levő fával, hanem a fák közötti tér közepével legyen átellenben, hatályon kívül helyeztetik.

Mely utak, milyen határidők alatt fásíttassanak be; továbbá, hogy a fák bizonyos utaknál az uttestre vagy azon kívül és egymástól milyen távolságra ültetessenek s milyen fanemek legyenek ültetendők, azt az államutakra nézve a kereskedelmi és földmivelésügyi miniszterek, a többi utakra nézve pedig a törvényhatóság határozzák meg.

(Folyt. köv.)

Egy pár szó az okszerű takarmányozásról.

II.

A tápanyagok közt a legértékesebb, legdrágább a fehérje, de egyszersmind az állati test felépítésénél, erőben tartásánál a legfontosabb szerepet játszodja. Épen ezért elengedhetlen feltétel, hogy minden állat naponta azt a mennyiséget megkapja az emészthető fehérjéből, a mennyit faj, kor és haszoncél szerint igényel. Ez irányban takarékoskodni a fehérjében nem lehet, az állati szervezetet — a természetet — sem megcsalni, sem ki játszani kár nélkül nem lehet. De mivel a fehérje drága tápanyag, a legdrágább, más irányban kell takarékoskodni vele. Az igényelt mennyiséget meg kell adni az állatnak, de nem menni azon túl. Az állati szervezet megkívánja a maga járandóságát, de feleslegesre nincs szüksége. Ha a szükséges felül adunk fehérjét az állatnak, a felesleg nagy része emésztetlenül megy át a trágyába, feleslegesen adjuk, elpazaroltuk. Ez az egyik irányú takarékoskodás, adjuk meg az állatnak a szükséges mennyiséget, de azontúl semmit. Ugyanez áll a zsirokról és szénhidrátokról. A különbség csak az, hogy nem oly drága tápanyagok uint a fehérje. Azonban mindig elég drágák arra, hogy takarékosan bánjunk velük.

A másik irányú takarékoskodás abban áll, hogy lehetőleg olcsó tápanyagokat adjunk állatainknak. A lehetőleg olcsó takarmány és lehetőleg olcsó tápanyagok nem jelentenek teljesen ugyanegyét. Én olcsón előállíthatom vagy vásárolhatom meg a szénát és megtörténhetik a benne levő tápanyagoknak kilója sokkal többé áll, mint valamely drágán vett gyári hulladék vagy drágán előállított vetett takarmányban levő tápanyagok kilója. Az olcsó takarmány viszonylagos fogalom, míg az olcsó tápanyag abszolút és pozitív fogalom, feltéve, hogy egyformán emészthető fehérje, zsirról és szénhidrátokról van szó.

Mindig az a kérdés tehát, hogy a fehérje, zsír és szénhidrátok mennyibe kerül kilója. A különféle takarmánymekben lévő tápanyagoknak értéke egyforma, azaz emészthető fehérje, mi a gyári hulladékban van ép oly jó, mint a szénában levő, megemésztve egyforma hatásu, ára azonban nagyon különböző. Oly takarmányokkal kell tehát tartsam állataimat, melyekben levő tápanyagokhoz a legolcsóbban jutok.

Ezt elvnek elfogadhatjuk, de ebből engedelményeket is kell tennünk. Számításunk pl. úgy üt ki, hogy valamelyik általunk olcsón beszerezhető gyári hulladék által jutunk a legolcsóbb tápanyagokhoz. Ebből az következne, hogy ezzel takarmányozzuk állatainkat. A mi kivihetetlen; sem a gazdaságomban levő minden állatfajt nem tarthatok ugyan egy takarmányon, de egy állatfajt sem takarmányozhatok kizárólag gyári hulladékkal, már azért is, mivel egy gyári hulladékban sem állanak a tápanyagok oly arányban, mint azt az állati szervezet megkívánja. Egyik vagy másik tápanyag mindig tulsúlyban van a többiek felett.

Azt azonban mindenki kiszámíthatja magának, hogy szénájában, különféle vetett takarmányában, általa előnyösen megszerezhető gyári hulladékokban levő tápanyagok kilója mibe kerül. Ezekből könnyen kiválaszthatja a legolcsóbb és legmegfelelőbbeket és a takarmányozás okszerű elvei szerint könnyen eljut a legolcsóbb és e mellett legmegfelelőbb takarmányozáshoz.

Nagy Kálmán.

A baromfiak vedléséről és ezeknek a vedlés időszaka alatt való tartásáról.

Már sokat beszéltek és sokat irtak az emberek, úgy, hogy szinte félve nyulok a tollhoz, hogy ezen thémáról irjak; hanem miután e tekintetben különleges véleményem van, mely nem egyezik az általános nézettel, még is folytatom az írást, mert hiszem, hogy nem lesz kárára az ügynek.

A vedlés a természetnek rendes folyamata; a nyár végen, de leginkább a beálló ősszel minden baromfi vedlik, azaz kihullatja tollait, hogy a télire új tollruhát vegyen magára, erősebbet, mint volt a nyári, hogy ez megvédje a téli idő viszontagságai ellen.

A vedlés természetes folyamata rendesen minden baj nélkül megy végbe, és csak ha a baromfi vedlése alatt nagyobb nedvességnek vagy hidegnek van kitéve, vagy ha ez idő alatt az ember a vedlő állatot nem okszerűen tartja, fordulnak elő a baromfinál megbetegedések és gyakran elhullások.

Hogy hogyan kell a nedvesség és hideg ellen védekezni, nem tartom szükségesnek a helyen külön megírni, mert hisz ezt minden baromfi tenyésztő tudja, hogy lát a vedlő baromfinak a nedvesség és hideg elleni megóvása legczélszerűbben úgy történik, hogy a baromfiak ilyen időben bent az ólban tartatnak.

A tartást, vagyis takarmányozást illetőleg már a nézetek egészen eltérők.

A tenyésztők és ugynevezett szakértők nagy többsége azt tartják és irják, hogy a vedlés alatti baromfit igen bőven kell táplálni, hogy ez által a mit testi erejéből a vedléskor elveszt, az erő pótolassék és hogy bő anyag szolgáltatassék az új tollak képződésére.

Hát az hirtelenében elolvastva elfogadhatónak látszik, de valójában nem igaz.

És hogy ez nem áll, ez az én különleges véleményem, mely véleményem igazságát gyakorlatom is beigazolta.

A meddig t. i. én is állatjaimat a vedlés alatt bőven tápláltam, mindig fordultak elő gubbaszkodók, szomorúak, sőt mindig fordult elő elhullás.

Miért történt ez? Vizsgáltam, vizsgáltam és utoljára abban álladoztam meg, hogy azt az állapotot a bő tartás okozza. Mert a bő tartás mellett az állatok új tolltokjai roppant hamar képződnek és gyorsan fejlődnek, növekednek, ezt pedig a vedlés folytán amugy is elgyengített test nem bírja el, megsínyli, tehát szenved ezen új és gyors fejlődés alatt, a gyengébb szervezet pedig nem bírja el, Fogtam magam tehát és vedlő baromfiimat szűken tartottam; és mi volt az eredmény? — hogy ezentul nem gubbaszkodott udvaromban egy állat sem, nem hult egy sem.

A szűken tartás ilyenkor nem okoz bajt, mert a baromfiak megszűntek tojástartani, tehát elégendő, ha csak a fentartó takarmányban részesülnek.

Az én véleményem tehát, — melyet nálam a gyakorlat is beigazolt, hogy a vedlő baromfit szűken kell takarmányozni, eltérőleg azon általános nézettől, hogy a vedlő baromfi bő takarmányozását javasolja.

Grubicy Geyza.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

A hosszantartó szárazságot szeptember hó végefélő majdnem az egész országban esőzések váltották fel. A legelők, a cukor- és takarmány-

répa, valamint a kerti vetemények is javultak az esőre, nemkülönben a szántás-vetés is jobban előrehaladhatott, mivel a talaj kellőleg átázott s a munkálatokra igen alkalmassá lett.

A tengeri azonban, melynek éréséhez mostanában meleg időjárás volna a főkellék, a nedves hideg esőktől s főként az ország északibb vidékein reggelként beállott fagyoktól sokat szenvedett. A korai fajok majdnem mindenütt beértek s eléggé kedvező, néhol várakozáson felüli eredményt adtak; a későbbi fajok azonban igen sok helyütt még ma is zöldék s betakarításukhoz nem kezhetnek hozzá mindenütt. A hol megérett, törését szintén megkezdték.

A termés különböző, néhol mennyiségre és a csövek fejlettségére nézve is kielégítően fizetett, azonban nagyobbára meglátszik, hogy az eső épen akkor maradt el, midőn legnagyobb szükség lett volna reá. Néhol a peronospora és az üszög is kártettek benne.

A hüvelyesek és kerti veteményeket nagyrészen betakarították már. Az eredmény elég kedvező. A még kint levők közül a káposzta tulnyomólag szép, egészséges fejeket hozott. Tök és ugorka sok lett.

A dohány többnyire mindenütt kedvezőleg fizetett. Száradása is nagyobbára kielégítő. A Tisza-Maros szögén, a Tisza bal partján s a Duna-Tisza közén legjobb termést adott ugy mennyiségileg, mint minőségileg. A Duna-Tisza közén néhány községben a dohányleveleken mozaik betegség mutatkozik.

A cukor és takarmányrépa szedése is folyamatban van. Az eredmény sok helyütt igen jónak mondható, mert mennyiség tekintetében is megfelelt a várakozásnak, valamint minősége is jó. A cukorrépa cukortartalma meglehetősen nagy.

A burgonya sokhelyütt jobb termést adott mint azt az utóbbi időben várni lehetett. Legjobb az eredmény a Duna jobb partján és a Tisza-Maros szögén, valamint egyes erdélyi vármegyékben, hol a gumók szépen fejlődtek és aránylag a peronospora is legkevesebb kárt okozott a termésben.

A legelők a több napig tartó esőzés után legnagyobb részben mindenütt kiujultak, úgy, hogy a jószág bő táplálékot nyer rajtuk.

A szőlő lassan érik és igen kevés kivétellel csak gyenge eredményt fog adni; a peronospora az ország legnagyobb részében az idén is nagyon érezhető károkat okozott.

Gazdasági munkálatok és őszi vetések. Az esőzések hatása igen kedvezően mozdította elő egy szántási és vetési munkálatokat, mint a gabonanevelés egyenletes kelését és fejlődését. A buza, rozs és repeze legnagyobb részben jól keltek, bujnak, itt-ott bokrosodnak s legutóbbi időben férges pusztításaitól is kevesebbet szenvednek.

A gazdasági munkálatok közül a cséplés egyes északibb fekvésű vármegyék kivételével befejezést nyert; ezenkívül szántás-vetés, trágyahordás vannak napirenden s a szüretelés is sokhelyütt megkezdődött.

A vetések állása a külföldön.

Szerbia.

A belgrádi konzul jelentése szerint, a búzát kevés kivétellel kicséplték, az eredmény többnyire közepes. Tengeri is közepes, néhol ennél is jobb eredménnyel biztat; a későbbi iltetésű a hideg időjárástól némileg szenvedett, de ismét javult. Len és kender betakarítva, jól fizetett. Dohány az alexináci kerületben kiválóan jól sikerült. Kerti

vetemények szépek. Széna elég sok termett, sarju is kielégítő; legelők kitünők. Őszi gyümölcs bőven mutatkozik. Szőlőt a legtöbb helyen a peronospora támadta meg s épen e miatt csak gyenge szüretre nyújt kilátást.

Németország.

A berlini főkonzul jelentése szerint, a birodalom északkeleti részében, továbbá az északnyugati partvidéken és sok helyütt Közép-Németországban is az utóbbi időben kisebb-nagyobb esőzés volt, egyebütt azonban a szárazság folyton tart. — Burgonya ott, hol eső érte, szépen javult s főleg a későbbi érő teljesen kielégítő; több helyütt azonban apró gumókról jelentenek s a szeptember közepe táján vidékenként volt erős éjjeli fagyok is ártottak. A korai fajokat szedik, részben felszedték; az eredmény mennyiségre többnyire jó és kielégítő, a minőség igen kevés kivétellel jó. Lóhere ott, hol keves volt az eső, csak elvétve adott második vágást, mindamelllett többnyire elég jó őszi legelőt szolgált; több helyütt felszántották s más takarmányneveléssel pótolták. Sarju az északi részen kevés lett, déli vidékeken ellenben várakozást meghaladó hozamot nyújtott. — A vetett póttakarmányosok kevés kivétellel jók.

Kormányintézkedések.

— A földmivelési miniszter utasította a közgazdasági előadókat és a gazdasági tudósokat, hogy az eddig csak becslés alapján kimutatott gabonatermés tényleges eredményének kiderítése végett az egyes birtokosok közt kiosztandó űrlapok kitöltése után a gabonatermés tényleges eredményének megfelelő adatokat puhatolják ki s még e hó folytán terjesszék be.

— A kereskedelemügyi miniszter utasította az államzasutak igazgatóságát, hogy a teherárúként szállítandó erdei vetőmag, illetve a vetési célokra szolgáló tölgyemlék küldemény után, — annak kikötésével, miszerint azoknak erdőgazdasági célokra kell szolgálniuk, a mi mindenkor hatósági igazolvány által bizonyítandó, a m. kir. államvasutak vonalán tetszés szerinti mennyiség feladásánál a II. osztálynak 20%-kal rövidített díjtételei, kocsin és fuvarlevelenként legalább 5000 kg. feladása esetén pedig erdei vetőmagokra az A) osztály és a tölgyemlék után az A) osztály 20%-al rövidített díjtételei egyelőre a folyó év végéig alkalmaztassanak.

Rövid szakközlemények.

— A préselt takarmány tápértéke, illetőleg fehérje tartalma a h ohenheimi gazdasági akadémián tett kísérletek szerint csökken, a farostmennyiség pedig nagyobbodik benne.

— Tapasztalat a peronospora viticola permetezése terén. Idevonatkozólag következő érdekes dolgokat írja Munkácsy F. a „B. L.”-ban: A szendrői állami amerikai szőlőtelepen ez év folyamán tisztán azurin lett használva permetező anyagnak és pedig: tekintettel a Jacquez azon tulajdonságára, hogy a peronospora pusztításának legjobban alá van vetve, kezdettől fogva végig 1 hektoliter vízhez 300 gramm azurin lett adva, június elejétől szeptember hó elejéig 5 ízben lett permetezve. A Jacquez levelei igen élénk zöldék, a peronosporának jele sem mutatkozik, de nem is mutatkozott rajtuk. Az oltványoszlók ellenben 250 gramm azurin-oldattal lettek permetezve, a menyében pedig augusztus hó elején a szőlőhegyen nagymérvű kőd uralkodott hazamosabb ideig (8 nap), daczára a már négyszeri permetezésnek, az oltványokon a peronospora fellépett és ekkor hektoliterenkénti oldathoz 300 gramm azurin vétetett s azzal lettek az oltványok permetezve. Azonban

még ez erősebb permetező anyag használata után sem pusztult el a peronospora, sőt erősebben mutatkozott a leveleken; ekkor 1 hektoliter vízhez 400 gramm azurin vétetett, mely anyagnak használata után a peronospora terjedése teljesen megszűnt és a megtámadott szőlőlevelek alsó lapján pár nap multán a peronospora foltok teljesen sárgaszínűvé lettek s a levelek ugyanazon állapotban maradtak, mint mikor permetezve lettek, felső lapjukon az erősebb anyag semmi nyomot sem hagyott, mely káros hatásnak bizonyult volna. Ezen tapasztalat tehát azt igazolja, hogy a peronospora elleni védekezésnél azurinból egy hektoliter vízhez 300 grammot használva (illetve a legelső májusi permetezéshez elég hektoliterenként 250 gramm is), a peronospora föl sem lép és teljesen biztosan lehet védekezni a peronospora ellen, míg hektoliterenként 250 grammjával permetezve, ködös, esős időjárás mellett a szőlőt nem védi a peronospora ellen, legalább kellőleg nem. És azt is igazolja, hogy 400 gramm azurin egy hektoliter vízben feloldva s vele permetezve a szőlőt, károsnak nem bizonyult, sőt képes a peronosporát egy rövid nap alatt teljesen megsemmisíteni.

Vegyes közlemények.

— Mintagazdaság a milleniumon. A komáromi gazd. egyesület tervet készített ki, melynek alapján az ezredéves kiállítás idején mintagazdaságunkat mutathatná be. Tervét pártolás végett elküldte a gazdasági egyesületekhez, mely így szól: Béreljen vagy sajátítson ki a magyar gazdaközönység vagy Budapesten, a városligeti kiállítási hely folytatódó területén, vagy ha ez leküzdhetetlen akadályokba ütköznék, a fővárostól nem messze, vagy hajóállomás mentén levő 100, esetleg több kat. holdnyi területet. Ezt a területet az ország talajviszonyai szerint négy osztályra osszák föl, úgy mint: a) a futóhomok, b) könnyebb miveletű humózus homok talaj, c) kötött talaj, d) hegyvidéki talaju osztályokra. Rendeztessék be e 4 osztály szerint: 4 középirtoknak és 4 parasztagazdaságnak megfelelő, összesen 8 alosztályban; épületekkel, állatállománnyal, gépekkel, háziiparral stb. mintagazdaság, úgy, hogy azok mind a teoriának, mind a gyakorlatnak teljes mérvben megfeleljenek. E mintagazdaságok már a kiállítás előtt üzembe hozassanak, hogy a kiállítás idejére már helyes és teljes képet nyújtsanak földmivelésünk állapotáról s e mellett bennük a termelés, állattenyésztés, hízalás, földmivelés, a gépek kipróbálása, működése stb. időszakonként in praxi bemutatható legyen. Hogy e terv kivihetővé tétessék szükséges, hogy a talajt a kémia, műtrágyák alkalmazásával, sőt részben — a talaj odaszállításától sem riadva vissza — a beosztásnak megfelelő talajokkal hasonló összetételűvé tenni.

— Amerikai széna. Abból az ötletből, hogy a hamburgi piacon vámmázsánként körülbelül 1 frt 80 krért (2.90 márka) kínálják és vásárolják az amerikai szénát, a német szaklapok figyelmeztetik a közönségünket arra a sajátságos tényre, hogy az amerikai szénafüvek a legértékesebb tápláló anyagban, a fehérje anyagban sokkal szegényebbek az európai szénafüféléknél. Csomós ebir (Dactylis glomerata) például az amerikai analízisek szerint csak 9.6% fehérje anyagot tartalmaz, míg az európai 14.9%-ot; a mezei komocsin amott 8%, nálunk pedig 11.8% fehérjét tartalmaz; a vörös here pedig virágzás előtt kaszálva nálunk 20.5% és Amerikában csak 17.8% fehérjével gazdagítja a takarmányt. Az aránylag olcsó amerikai széna valóságban tehát drága, ha arra vagyunk tekintettel, a mire minden takarmány érték-árának meghatározásánál tulajdonképp tekintettel kell lenni, t. i. a táplálóanyag tartalomra.

— Az amerikai gabna-export szünőfélben van, úgy hogy az elmúlt héten már egyetlen szállítmány sem érkezett a tengerentúlra, sőt utban levő gabonaszállító hajók sem jeleztek. Ebből arra lehet következtetni, hogy az északamerikai Egyesült-Államok ez évben az arany vissza szerzése miatt már piacra vetették rendelkezésre álló összes készleteiket és hogy ennélfogva az Egyesült-Államok gabonaszállításai ezentúl már

Erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya.

Sz. 601.—1893.

Pályázati hirdetés.

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya a sétatér felső felén levő kiállítási telepén a lóistálló két szárnyának mintegy 600 m² méter terjedelmű és jelenleg zsindelel fedett födeleit még ezen évben bádoggal újra fődötni kívánja, melyre ezennel pályázat hirdettetik.

Ennek eszközölhetése szempontjából vállalkozó tartozandó a jelzett épületek fedeleiről a zsindelel-burkolatot leveletetni; a fedeleken hiányzó vagy elavult és eltört léczek helyett újakat felveretni, a léczeket kijavíttatni, a szegélydeszkázatot elkészíteni és mind a két szárnyépület födelét a meglévő és kijavított léczesre alkalmazott, kétszer festett, az ajánlatok tárgyalása rendén, bizottságilag megállapítandó számú fedél-bádoglemezzel, jól és hiánytalanul, még ezen 1893-ik évben befödetni.

A fedésre szükséges mindennemű anyagot vállalkozó leendő köteles adni és arra csakis egészen új és még nem használt jó minőségű anyagot használhat fel.

Írásbeli zárt ajánlatok **follyó 1893. évi október hó 22-én (vasárnap) déli 12 óráig**, alólírott titkári hivatalhoz (Belközép-utca 11. sz., emelet) nyújtandók be, melyek az erre kiküldött bizottság által fognak elbíráltatni.

Kolozsvárt, 1893. október hó 13.

Az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala:

Sz. Szakáts Péter, s. k.

titkár.

A

LEGJOBB MAGYAK

KAPHATÓK

MAUTHNER ÖDÖN

MAGKERESKEDÉSÉBEN

Főüzlet: **BUDAPESTEN** Fióküzlet: Koronaherczeg-utca 18.
Andrássy-ut 23. szám.

Az új őszi árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

1 (42—52)

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Főüzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (1—39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➡ **őszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról.** ➡

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb árakon.

A magyar királyi

államvasutak gépgyára

gőzcséplőgarniturái

hengerkazános lokomobiljai

szalmakazalozó-gépei

gőzkukoriczamorzsoló és Stibor-körfürészei

mindig csak a következő czim alatt rendelhetők meg:

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, VIII., József-körút 41. sz.

120 (1—3)